

Erasmus +

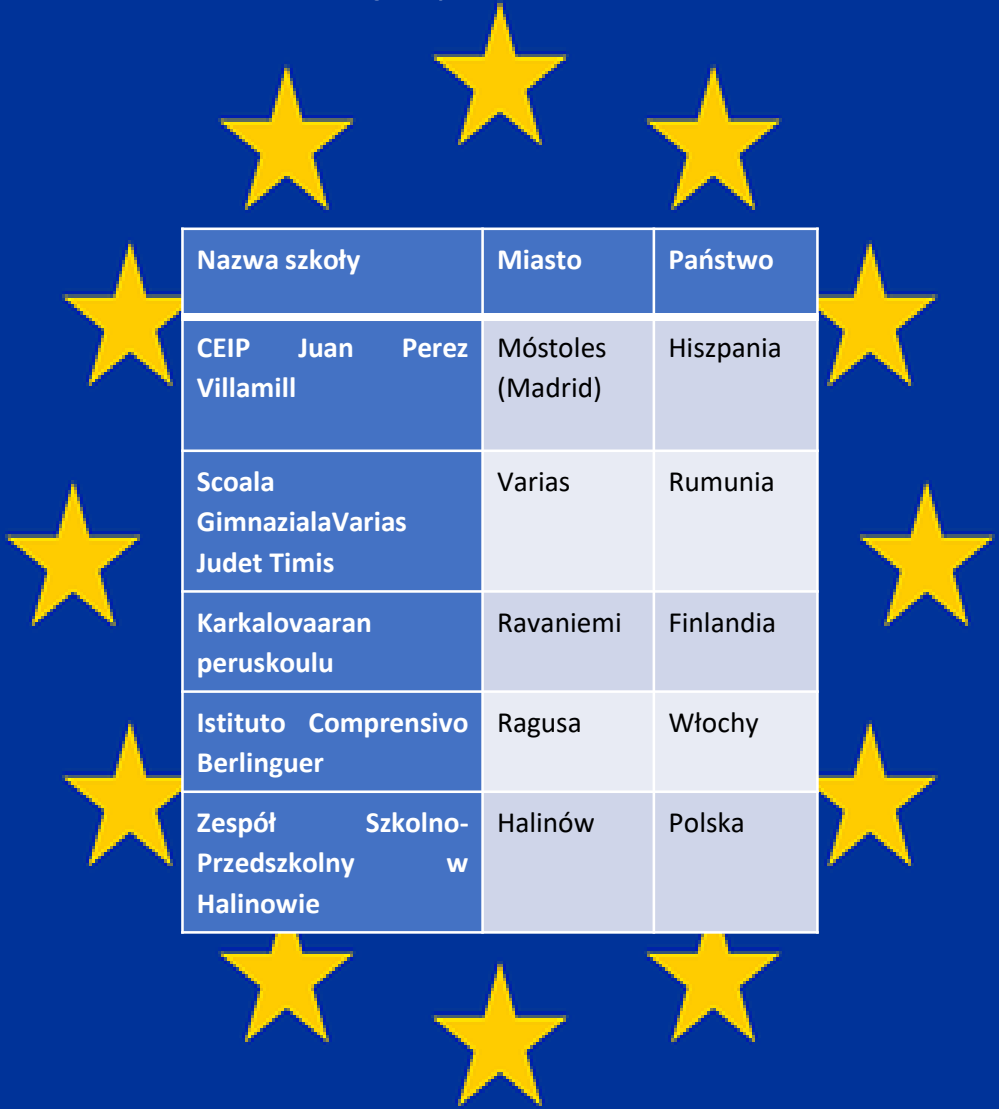

Tytuł projektu:

„Experience the Enthusiasm of Entrepreneurship”

Projekt realizowany jest
w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Halinowie
w okresie od 01.10.2019r. do 31.08.2022r.,
przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w
ramach programu Erasmus+ Akcja KA2 2019 -
Współpraca na rzecz innowacji i wymiany dobrych
praktyk, KA201 - Partnerstwa strategiczne na rzecz
edukacji szkolnej

Kraje partnerskie

Nazwa szkoły	Miasto	Państwo
CEIP Juan Perez Villamill	Móstoles (Madrid)	Hiszpania
Scoala Gimnaziala Varias Judet Timis	Varias	Rumunia
Karkalovaaran peruskoulu	Ravaniemi	Finlandia
Istituto Comprensivo Berlinguer	Ragusa	Włochy
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Halinowie	Halinów	Polska

Zarządzanie finansami

Spróbujemy zdefiniować ważne pojęcia związane z finansami i odpowiedzieć na pytanie jak dbać o własne finanse? A może zainwestować w obligacje? Lokaty? Kryptowaluty? A może inwestować w ziemię? Zakup mieszkania? Często takie pytania nasuwają się młodym przedsiębiorcom.

Co powinniśmy wiedzieć? Poniższy materiał zebrany w prezentacji pomoże zapoznać się z podstawowymi zagadnieniami z zakresu ekonomii.

Bardzo cenne będą dla nas wyjaśnienia i rady eksperta, pani Anny Bąk, wiceprezesa Zarządu Banku Spółdzielczego w Halinowie

Pożyczanie pieniędzy a poduszka finansowa. Długi zawsze na miejscu

Rozważny przedsiębiorca:

- Mądrze decyduje, gdzie pożycza pieniądze; analizuje gdzie jest najkorzystniej
- Zna różnice między kredytem a pożyczką (wg. art. 69 prawa bankowego i art. 720 Kodeksu cywilnego)
- Jest świadomy całkowitych kosztów zaciągniętego zobowiązania
- Odkłada pieniądze na poduszkę finansową

Na całkowite koszty pożyczki/kredytu wpływa m. in. RRSO, czyli Rzeczywista Roczna Stopa Oprocentowania. Chodzi o to, że od danego zobowiązania oblicza się jego procent podany przez bank i dodaje do łącznej kwoty. Np. RRSO 5% od 10000zł wyniesie 500zł dodatkowych kosztów.

Bezpieczne zakupy i znajomość praw konsumenta

Wzorowy przedsiębiorca:

Zna swoje prawa związane z zakupem dóbr i usług
Potrafi przeprowadzić procedurę zwrotu lub wymiany
Potrafi wnieść oskarżenie zgodnie z zasadami rękojmi (np. gdy towar ma ważną wadę, o której nie wiedział)
Zna instytucje, do których można skierować prośbę o pomoc

Np.

*Urząd Ochrony
Konkurencji i
Konsumentów
(UOKiK)
Federacja
Konsumentów
Fundacja
Konsumentów*

***Umiejętność zarządzania
ryzykiem – rodzaje
ubezpieczeń***

Wzorcowy przedsiębiorca:

Zna rodzaje ubezpieczeń
Traktuje ubezpieczenia jako narzędzia do zarządzania ryzykiem
Korzysta z ubezpieczeń dopasowanych do jego sytuacji finansowej
Rozumie istotę ubezpieczeń społecznych i potrzebę dodatkowego oszczędzania na emeryturę
Potrafi wystąpić o przyznanie umówionej kwoty po wypadku

Rodzaje ubezpieczeń:

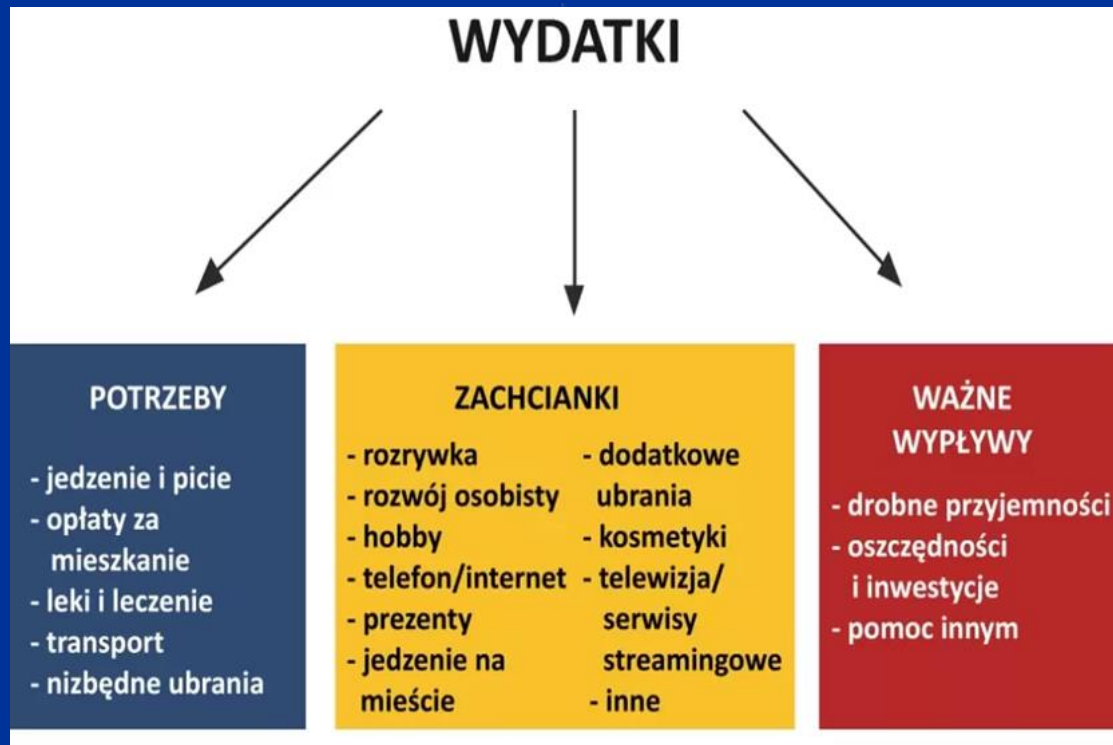
Ubezpieczenia społeczne:

- emerytalne
- chorobowe
- rentowe
- wypadkowe

Ubezpieczenia gospodarcze:

- osobowe
- majątkowe

Planowanie i kontrola wydatków - zarządzanie własnymi pieniędzmi

Wzorowy

przedsiębiorca:

*Potrafi racjonalnie zarządzać swoim budżetem oraz budżetem gospodarstwa domowego
Panuje nad swoimi pieniędzmi; wie ile i na co wydał
Nie jest rozrzutny
Potrafi utrzymać bilans między oszczędzaniem a rozrywką; zna granice między cieszeniem się z posiadania pieniędzy a ich marnowaniem*

Sztuka odkładania pieniędzy na wyznaczony cel

SZTUKA ODKŁADANIA PIENIĘDZY NA WYZNACZONY CEL

Czas i pieniądź można zarówno trwonić, jak i oszczędzać.

Jeżeli je roztrwonisz – nie zdołasz już ich odzyskać. Jeżeli je zainwestujesz – zarobisz.

Dlaczego oszczędzanie jest ważne:

- ☐ Niezaplanowane wydatki i koszty
- ☐ Rezerwa na przyszłość
- ☐ Buduje poczucie bezpieczeństwa

Pułapki nadmiernego wydawania ... zacznij od drobnych, prostych zmian

- o Ustal limity karty bankowej, płacąc kartą z reguły nie czujesz odpowiedzialności ile wydajesz,
- o Inwestuj w swój rozwój, nieustanna nauka, jako konieczność doskonalenia swoich umiejętności,
- o Analizuj postępowanie ludzi sukcesu, czytaj i szukaj własnej drogi,
- o Analizuj, dlaczego nie masz pieniędzy, brak pieniędzy ma swoją przyczynę, której skutkiem jest właśnie brak pieniędzy (prawo przyczyny i skutku)

Wzorowy przedsiębiorca:
*ma wyrobiony nawyk oszczędzania
osiąga sukces
poprzez systematyczność
w oszczędzaniu
nie jest uzależniony
od wydawania swoich
oszczędności
stosuje tradycyjną
technikę oszczędzania
pieniędzy, co daje mu
większą sumę*

Sposoby na pomnażanie oszczędności - lokaty, moc procentu składanego.

Procent składany odnosi się do zwiększenia kapitału odłożonego na koncie po kilku latach, z samej racji przebywania środków.

Lokaty działają podobnie, ale łatwiej je wyliczyć. Wystarczy pomnożyć kwotę braną pod uwagę przez procent lokaty. Warunek jest taki, że gdy wypłaci się kwotę poddawaną lokacie, zaprzestaje się cykl. Działają przez określony czas i odlicza się od nich podatek.

Procent składany i kapitalizacja odsetek

$$K_n = K \cdot \left(1 + \frac{p}{100 \cdot k}\right)^{n \cdot k}$$

gdzie:

K - kapitał początkowy

K_n - kapitał zgromadzony po n latach oszczędzania

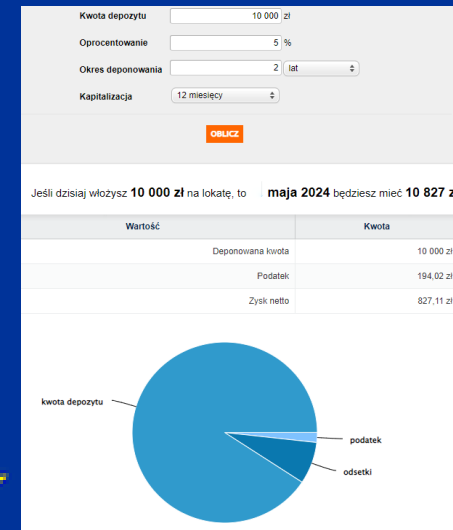
n - liczba lat oszczędzania

p - oprocentowanie w skali roku

(np. gdy mamy 3% w skali roku, to $p = 3$)

k - liczba kapitalizacji w ciągu roku

(np. przy kapitalizacji miesięcznej mamy $k = 12$)

Wzorowy przedsiębiorca:

- Wie jak działa lokata w bankach
- Umie na nich zyskać
- Potrafi obliczyć zysk na podstawie procentu składanego

Inflacja i inwestowanie

Wzorowy przedsiębiorca:

- Wie co to inflacja, jak na niego wpływa i dlaczego się pojawiła
- Potrafi zmniejszyć u siebie straty wywołane nią
- Wie dlaczego, w co i jak efektywnie inwestować
- Monitoruje stan rynku oraz jego akcji

Inwestowanie polega na kupowaniu np. akcji firmy lub walut. Wraz ze wzrostem ich wartości, zwiększa się kapitał w nich umieszczony. Jednak trzeba być ostrożnym i czujnym. Rzeczy, w które zainwestowano, mogą stracić na wartości, a zatem kupujący traci pieniądze.

Inflacja to ogólny stopień wzrostu cen podobny w większości dziedzin w danym okresie (najczęściej z roku na rok) w całym państwie. Jest ona wyniszczająca i powstaje na skutek m.in. złej polityki rządu, małej dostępności towarów, osłabienia gospodarki lub zmalenia wartości waluty. Trudno z niej wyjść. Dotyka w szczególności biedną i średnią warstwę społeczeństwa, ponieważ można kupić mniej za więcej pieniędzy. W 2022 roku wynosi około 12% – 13% i wciąż się podnosi.

Karty płatnicze

Do kart płatniczych zaliczamy: karty debetowe, karty kredytowe, karty obciążeniowe i karty przedpłacone. **Najczęściej używane są karty debetowe i kredytowe.**

Za pomocą kart debetowych płacimy lub wypłacamy pieniądze z bankomatu do wysokości kwoty, którą mamy na koncie. Operacje (z wyjątkiem płatności zbliżeniowych do 100 zł) muszą być autoryzowane, np. przez podanie kodu PIN.

Karty kredytowe różnią się od kart debetowych tym, że mają ustalony limit kredytu. W przypadku kart debetowych korzystamy ze środków, które posiadamy na koncie (z wyjątkiem debetu oraz linii kredytowej), natomiast w przypadku kart kredytowych korzystamy ze środków banku – czyli zaciągamy zobowiązanie, jednak przez pewien okres nie musimy płacić odsetek. Jest to tzw. okres bezodsetkowy, na który składa się okres rozliczeniowy i czas na spłatę zadłużenia bez odsetek. Okres rozliczeniowy trwa ok. miesiąca, natomiast na spłacenie zadłużenia bez odsetek mamy ok. 20–25 dni.

Karta płatnicza, chociaż jest niepozornym kawałkiem plastiku, **zawiera istotne dane:** nasze imię i nazwisko, nazwę banku, w którym ją otrzymaliśmy, podpis właściciela, numer i datę ważności karty oraz datę jej wystawienia. Ponadto znajdują się na niej: pasek magnetyczny lub chip oraz kod CVV/CVC (Card Verification Value/Code), wymagany jako zabezpieczenie podczas transakcji internetowych. Do karty otrzymujemy czterocyfrowy kod PIN, który umożliwia weryfikowanie transakcji i wypłat z bankomatów.

UWAGA!
Co robimy w razie
utruty karty?

W razie utraty karty należy ją jak najszybciej zablokować lub zastrzec: za pośrednictwem konta internetowego, dzwoniąc na infolinię banku, od którego otrzymaliśmy kartę, w oddziale tego banku.

Czego należy się wystrzegać

Należy się logowania na konto z sieci w miejscu publicznym – w szkole, w kawiarni czy w centrum handlowym, ponieważ nie wiemy, czy i jak chroniona jest dana sieć. Równocześnie może z niej korzystać cyberprzestępca.

- Zdarza się, że cyberprzestępcy wysyłają maile (podpisując się jako bank) z linkiem logującym nas do banku. Gdy uruchomimy link i zalogujemy się na konto, cyberprzestępca wyłudza od nas potrzebne mu dane. Podobnie działa wysyłanie linków SMS-em. Z wiadomości, którą otrzymujemy, wynika np., że trzeba dopłacić drobną kwotę do przesyłki lub do faktury, co od razu chcemy uregulować. Po zalogowaniu się i dokonaniu przelewu może się okazać, że cyberprzestępca wyłudził dane lub kwota, którą w rzeczywistości przelaliśmy, jest znacznie wyższa niż podana w wiadomości

Zostań gigantem finansów osobistych!

Gigant to osoba posiadająca wszechstronną wiedzę z zakresu finansów osobistych:

- zna bezpieczne operacje i swoje prawa,
- wie, gdzie skierować się o pomoc,
- potrafi umiejętnie zarządzać ryzykiem,
- zna rodzaje ubezpieczeń.

Dziękujemy
za uwagę

Prezentację przygotowali Krzysztof Całkowski, Adrian Mirosz
i Krzysztof Barszczak

Młodzież pracowała pod kierunkiem nauczyciela Informatyki, pani
Doroty Bębnowicz i koordynatora projektu, pani Krystyny Tulewicz .